



**CERTIFIKAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM
V CERTIFIKOVANEJ PRACOVNEJ
ČINNOSTI MEDICÍNA DROGOVÝCH
ZÁVISLOSTÍ**

Centrum pre liečbu drogových závislostí v Bratislave podalo na konci roka 2018 na Ministerstvo zdravotníctva SR návrh projektu Certifikačný študijný program v certifikovanej pracovnej činnosti Medicína drogových závislostí.

Cieľom príspevku je podať stručný náčrt pripravovanej novej formy vzdelávania v odbore medicíny drogových závislostí a krátko uviesť hlavné dôvody, ktoré vedú k jej príprave.

Medicína drogových závislostí sa zaoberá prevenciou, diagnostikou a liečbou duševných porúch, ktoré vznikajú v súvislosti s užívaním psychoaktívnych látok ako aj pri nelátkových závislostiach. Jedná sa o neoddeliteľnú súčasť lekárskeho vied. Základné vedomosti o predmete a praktické skúsenosti získajú študenti medicíny v rámci pregraduálneho a postgraduálneho špecializačného štúdia v psychiatrii. Sú postačujúce na poskytovanie erudovanej preventívno-liečebnej starostlivosti pre pacientov v rámci všeobecných psychiatrických ambulantných a ústavných služieb. Špecializované ambulancie pre medicínu drogových závislostí a špecializované ústavné zariadenia (oddelenia, centrá, kliniky) poskytujú náročnejšie programy vyžadujúce dlhodobé medicínske riešenia, ktoré vyžadujú diferencovanejšie poznatky

a klinickú prax. Jedná sa o problémy súvisiace s kombinovanými závislosťami, dvojité diagnosty duševných porúch, programy substitučnej liečby a napríklad i ochranné protialkoholické a protitoxikomanické súdom nariadené liečenia. Z viacerých, najmä z časových, ekonomických a organizačných dôvodov, došlo pre nezáujem zo strany odborníkov v priebehu dvoch desaťročí k faktickému zániku tzv. nadstavbovej atestácie pre špecializáciu na problémy s alkoholom a toxikomániami (AT). Pri veľkej záťaži inou klientelou, bez ekonomického zvýhodnenia starostlivosti o tento typ pacientov/klientov a tiež pre niektoré pokusy o obmedzovanie poskytovateľov zo strany zdravotných poisťovní len na poskytovania psychiatrickej starostlivosti na diagnosty F10-19, došlo až na výnimky k strate záujmu o štúdium v odbore AT. V tejto situácii sa stala atestácia neatraktívnou. Pritom oblasť medicíny drogových závislostí patrí k najdynamickejšie sa rozvíjajúcim, nielen pokiaľ ide o vedecké poznatky, nové liečebné metódy, ale aj čo sa týka objavovania sa nových psychoaktívnych látok so špecifickými účinkami. To všetko si pri špecializovanej starostlivosti, ako bolo vyššie spomenuté, vyžaduje pokračujúce štúdium nad rámec všeobecnej psychiatrie. Keďže užšie špecializovaných poskytovateľov je u nás obmedzený počet a vzhľadom na počet pacientov nemôžu pokryť celé Slovensko, sú najmä pacienti so závislosťami liečení lege artis v celom spektre psychiatrických ambulancií a ústavných psychiatrických zariadení. Aby sa zachovala na jednej strane dostupnosť k vzdelávaniu a súčasne odstránili bariéry ekonomicky znevýhodňujúce záujemcov o prehĺbenie vedomostí s možnosťou doplnkovej užšej špecializácie, sme sa rozhodli po prerokovaní odborníkov v rámci Výboru AT sekcie, spolu s hlavným odborníkom pre medicínu drogových závislostí o podanie projektu na MZ SR na certifikovanú činnosť. Program je ekonomickejší, časovo menej náročný, pritom však umožňuje získať dostatok poznatkov na zvládnutie náročnejších potrieb zo strany aktuálnej praxe. Vytvára sa tak predpoklad pre poskytovateľov, aby vo vyčlenenej časti svojich liečebno-preventívnych kapacít mohli poskytovať užšie špecializovanú starostlivosť pre problémy s užívaním psychoaktívnych látok a v liečbe nelátkových závislostí. Napríklad v rámci čiastočného úväzku 4-8 hodín v ambulantných podmienkach vo vyhradenom dni.

Certifikačný študijný program nadväzuje na špecializáciu v špecializačnom odbore psychiatria alebo detská psychiatria. Bude reflektovať potrebu hlbšieho vzdelávania v oblasti závislostí. Potrvá 12 mesiacov. Poskytne rozsah teoretických vedomostí, praktických zručností a skúseností spojených s odbornou zdravotnícku praxou v špecializovaných centrách pre liečbu drogových závislostí na Slovensku. Zameria sa na získanie zdokonalenia zručností pri stanovovaní diagnosty duševných porúch v dôsledku užívania psychoaktívnych látok a nelátkových závislostí, na analyzovanie faktorov

rizikového správania, duálne diagnózy, možnosti a na vedeckých dôkazoch založené postupy liečby, resocializácie a prevencie.

Teoretické a praktické štúdium priblíži

1. Najnovšie diagnostické postupy v oblasti užívania psychoaktívnych látok a závislosti.
2. Najnovšie liečebné štandardy.
3. Postupy pri ambulantnej a lôžkovej forme detoxifikácie, liečbe, doliečovaní, rehabilitácii a postupy v programoch resocializácie.
4. Opatrenia zamerané na redukciu poškodenia organizmu.
5. Praktické postupy pri tvorbe preventívnych programov primárnej a selektívnej prevencie.

Projekt certifikácie je určený pre lekárov. Za upravených podmienok je perspektíva jeho sprístupnenia aj pre iných odborníkov pracujúcich v liečebno-preventívnej činnosti s touto klientelou v rámci sektoru zdravotníctva.

MUDr. Lubomír Okruhlica, CSc, PhDr. Zuzana Kamendy, PhD.